

[Udenrigsministeren]

arrestationsbølge rettet mod de moderate oppositionskredse i landet omkring United Democratic Front. Det forlyder, at UDFs ledere vil blive stillet for retten sigtet for højforræderi, hvilket i Sydafrika kan indebære dødsdomme.

Sammen med de øvrige nordiske lande og EF-landene har Danmark protesteret mod disse arrestationer over for den sydafrikanske regering og krævet øjeblikkelig løsladelse af såvel de nylig arresterede som alle øvrige politiske fanger i landet.

Anslaget mod UDF blev af de afrikanske lande indbragt for FNs sikkerhedsråd, som i forgårs vedtog en resolution, der stærkt fordømmer den sydafrikanske regerings handlinger og opfordrer til en betingelsesløs og øjeblikkelig løsladelse af alle politiske fanger i Sydafrika. Resolutionen opfordrer desuden den sydafrikanske regering til at frafalde anklagen for højforræderi og udtrykker værdsættelse af det undertrykte sydafrikanske folks massive modstand mod apartheidssystemet.

Jeg synes, det er bemærkelsesværdigt og meget positivt, at sikkerhedsrådet i denne sag kunne tale med én stemme og herved give klart og utvetydigt signal til Sydafrika om, at det internationale samfund fordømmer apartheid og ikke vil tolerere den fortsatte undertrykkelse af den lovlige opposition i landet.

Under de omfattende konsultationer mellem sikkerhedsrådsmedlemmerne, som gik forud for vedtagelsen, understregede vi fra dansk side især betydningen af en enstemmig tilkendegivelse fra sikkerhedsrådet, og dette synspunkt vandt genklang også hos de permanente vestlige rådsmedlemmer, som oprindeligt stillede sig tøvende over for en så skarpt formuleret resolution, som der her var tale om.

Efter at de pågældende lande imidlertid havde opnået visse mindre sproglige ændringer i resolutionen, som ikke indebar nogen svækkelse, besluttede de sig til også at stemme for resolutionen, og det er et resultat, som vi fra dansk side godt kan være en lille smule stolte af. Det er også et godt eksempel på, hvilken rolle Danmark kan – og efter regeringens opfattelse bør – spille som medlem af sikkerhedsrådet.

Selv om det kan være vanskeligt at forene de delvis modstridende signaler, der i det sidste halvår er kommet fra Sydafrika, må

jeg nok konkludere, at der ganske vist fra officielt sydafrikansk hold i den seneste tid er fremsat udtalelser, som ville have været utænkelige for blot et par år siden, og som kunne tyde på en voksende forståelse for behovet for reformer, men at denne forståelse endnu ikke er blevet udmøntet i så konkrete reformforslag, at det kan give anledning til at tro på en ægte reformvilje hos de sydafrikanske ledere.

Denne konklusion fører mig naturligt over til den anden del af forespørgslen, der drejer sig om initiativer med henblik på at begrænse det danske økonomiske samkvem med Sydafrika.

Regeringen er – ligesom tidligere danske regeringer – fortsat overbevist om, at der ikke vil blive fred og stabilitet i Sydafrika, så længe det umenneskelige apartheidsystem består. Fra dansk side kan vi tilslutte os hele verdenssamfundets skarpe fordømmelse af den systematiske og konsekvente undertrykkelse af et befolkningsflertal udelukkende på grund af race, som kendetegner dette system.

Det er derfor fortsat Danmarks politik, at det internationale pres mod Sydafrika bør øges og gøres mere effektivt, for at der kan opnås en fredelig afvikling af apartheidsystemet. En forøgelse og effektivisering af det internationale pres mod Sydafrika kan realistisk set kun opnås ved sanktioner, som er baseret på bindende vedtagelser i FNs sikkerhedsråd eller på bindende internationale aftaler mellem en omfattende gruppe af lande. I fravær af sådanne sanktioner frygter regeringen, at tiden er ved at rinde ud for en fredelig løsning på de interne problemer i Sydafrika, så længe det regerende flertal nægter at indse, at grundlæggende reformer er hastende og nødvendige.

Danmark har imidlertid ikke slået sig til tåls med, at der ikke for nærværende er udset til, at sikkerhedsrådet kan vedtage bindende foranstaltninger mod Sydafrika, men har ønsket at give konkret udtryk for sin politik. Det er navnlig sket sammen med de andre nordiske lande inden for rammerne af det fællesnordiske handlingsprogram mod Sydafrika.

Jeg har tidligere i folketinget, bl.a. i forbindelse med behandlingen af forslaget til folketingsbeslutning om skærpelse af sanktionspolitikken over for Sydafrika sidste forår, gjort rede for de foranstaltninger, der er truf-